

Âyetler ve yorumlar

Ersin AKBULAK: “Ben bir fizikçiyim. İmkânlarım ölçüsünde Kur’ân’ı okuyorum ve inceliyorum. Kur’ân’da kabir azabı ile ilgili bir işâret görmedim. İşte meselâ, Yasin Sûresi 52. âyet: “Eyvah başımıza gelenlere! Bizi uyuduğumuz yerden kim kaldırdı? O Rahman’ın vaad buyurduğu işte buymuş. Gönderilen peygamberler doğru söylemişler” der. Fatır Sûresi 22. âyet: “Dirilerle ölüler de bir olmaz. Şüphesiz Allah, dilediğine işittirir. Sen kabirlerdekilere işittiremezsin!” Bunlar gibi birkaç âyet daha var. İnsanlar kabir azabı var diyorlar. Oysa âyetlere göre azab değil, uyku var gibi. Eğer azap var ise kabirdekilerin buna uyku dememeleri ve hatta Allah’ın varlığından haberdar olmaları gerekmez miydi? Yüce Allah ölen için berzah vardır diyor ama kelime mânâsı iki şey arasındaki engel demek. Mü’minûn Sûresi 100. âyet: “Tâ ki boşa geçirdiğim dünyada iyi iş ve hareketler yapayım. Hayır! Onun söylediği bu söz boş laftan ibarettir. Onların gerisinde ise, yeniden dirilecekleri güne kadar bir berzah vardır.” Furkan Sûresi 53. âyet: “İki denizi birbirini üstüne salan O’dur. Bu, tatlı ve yürek ferahlatıcı; şu, tuzlu ve acı. Ve ikisinin arasında bir berzah, geçişi engelleyen bir perde koymuştur.” Şüphesiz Allah’ın dedikleri doğrudur.

Ben bu âyetlerden kabir azabının olmadığını anlıyorum. Ama insanlar da var diyor. Hangisi doğru? Bu konuda bir yanlış anlama mı var?"

1- Bir konuyu tartışırken veya araştırırken tek bir görüş üzerinde gidip, diğer görüş ve ihtimallere kapıyı kapamak doğru değildir. Araştırmacı her doğruyu kabule hazır olmalıdır. Her ihtimali değerlendirmelidir.

2- Dünyadaki takdirler ve taksimler, nasipler ve kısmetler, belâlar ve musîbetler nasıl bizi yaptıklarımızla rehin alıyorsa, nasıl bir adâlet-i İlâhiye gereği tecellî ediyorsa, nasıl başımıza ne gelse Yüce Yaraticımızın uygulamaları ve icraatları olarak hiç birisinde zulüm ve haksızlık söz konusu olmuyorsa, kabir hayatında da, berzah hayatında da zulüm ve haksızlık yoktur, adâletsizlik ve hukuksuzluk söz konusu değildir. Eğer kabirde azap varsa, bu hiç şüphesiz Allah'ın Adl, Hakim ve Hak isimlerinin tecellîsi ile olur ve hiç kimseye zulüm yapılmaz! Kur'ân'ın kabir hayatını uykuya benzetmesi kabir azabının olmadığını göstermez. Dünya uykusunda bile bir rüya faslı var biliyorsunuz.

3- Kabir azabıyla ilgili bilgilerin kaynağı genelde hadis-i şerifler olmakla berâber, bu meseleyi Kur'ân'ın gündemine almadığını söylemek doğru değildir. İşte âyetler:

*"Onları siz değil; ancak Biz biliriz! Kendilerini iki defa azab edeceğiz. Onlar sonra da büyük bir azaba uğratılırlar"1 âyetinde geçen iki azaptan birisi dünya azabı ise, diğeri İmam-ı Azam'a göre kabir azabıdır.

*"O gün ne tuzakları onlara bir fayda verir, ne de bir yardım görürler! O zâlimler için şüphesiz bundan başka da azap vardır; fakat onların çoğu bilmezler"2 âyetindeki "başka azab" da İmam-ı Azam'a göre kabir azabına işâret etmektedir.3

4- Kabir azabının hak olduğunu açıkça bildiren hadisler de vardır:

*Hazret-i Âişe (ra) Resûlullah Efendimize (asm) kabir azabının olup olmadığından sormuştu. Peygamber Efendimiz (asm): "Evet kabir azabı vardır ve haktır!" buyurdu. Hazret-i Âişe (ra) der ki: "Bu sorumdan sonra Onun (asm), kabir azabından Allah'a sığınmadan namaz kıldığını görmedim!"4

*Abdullah İbn-i Ömer (ra) rivâyet etmiştir. Bedir savaşından sonra müşriklerin yerde serili bulunan cesetlerine karşı Peygamber Efendimiz (asm):

"Nasıl? Rabb'inizin vaad ettiği azab ve cezâyı buldunuz mu?" diye hitap buyurdu.

Hazret-i Ömer (ra) sordu:

“Yâ Resûlallah! Bu duygusuz cîfelere mi hitap ediyorsunuz?” deyince Allah Resûlü (asm):

“Evet! Siz bunlardan fazla işitir değilsiniz! Fakat bunlar cevap veremezler!” buyurdu.⁵

5- Âyet ve hadislerde zemin bulan “kabir azabı”nın hak oluşu ile ilgili bilgiler, hiç şüphesiz âyet ve hadislerin muâsır bir aynası ve tefsîri sadedindeki Risâle-i Nûr’da da mevcuttur. Bedüzzaman hazretleri, kabrin ehl-i dalâlet ve tuğyan için vahşet ve unutulmuşluk içinde zindan gibi sıkıntılı ve bir ejderha karnı gibi dar bir mezara açılan bir kapı olduğunu kaydeder.⁶ Yine Üstad Bedüzzaman, genelde gençlikte yaşanan gayr-i meşru hayatın kabir azabı ile neticelendiğini bildirir.⁷

Dipnotlar:

- 1- Tevbe Sûresi, 9/101.
- 2- Tûr Sûresi, 52/47.
- 3- Fıkhü'l-Ebsat, s. 55.
- 4- Nesâî, Sehih, 64.
- 5- Buhârî, 4/673. Ü
- 6- Sözlere, s. 42.
- 7- Asâ-yı Mûsâ, s. 17; Kastamonu Lâhikası, s. 119.